

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Metodologija RUE/br.01/2023

METODOLOGIJA ZA ODREĐIVANJE MAKSIMALNE FIKSNE PREMIJE, MAKSIMALNE FIKSNE CENE I MAKSIMALNE NAKNADE ZA PODSTICANJE

13. decembar 2023

Odbor Regulatornog ureda za energiju, na osnovu člana 9, stav 1, tačka 1.7, član 15, član 26, stav 1, tačka 1.1 Zakona o energetskom regulatoru br. 05/L-084, član 8 stav 9 Zakona o električnoj energiji br. 05/L-085 i člana 9 stav 6 Administrativnog uputstva br. 01/2023 za unapređenje korišćenja energije iz obnovljivih izvora, na sednici održanoj 13. decembra 2023. godine usvojio je:

METODOLOGIJU ZA ODREĐIVANJE MAKSIMALNE FIKSNE PREMIJE, MAKSIMALNE FIKSNE CENE I MAKSIMALNE NAKNADE ZA PODSTICANJE

GLAVA I OPŠTE ODREDBE

Član 1 Svrha i delokrug

1. Ova metodologija definiše principe za izračunavanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne tarife za šeme podrške za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije, koja se sprovodi putem konkurentnog tenderskog procesa.
2. Ova metodologija definiše:
  - 2.1. Osnovne principe prema kojima će se obračunavati maksimalna fiksna premija, maksimalna fiksna cena i maksimalna podsticajna naknada; i,
  - 2.2. Metodu za izračunavanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade.

Član 2 Definicije i tumačenja

1. Termini koji se koriste u ovoj metodologiji imaju sledeće značenje:
  - 1.1. **Obnovljivi izvori energije** - označava nefosilne resurse, naime vetar, sunce (solarna termalna i fotonaponska solarna) i geotermalna energija, energija životne sredine, plime, talasi i druga energija iz okeana, hidroenergija, biomasa, gas sa deponija, gas iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i biogas;
  - 1.2. **Fiksna cena** – označava konačnu cenu od koje će imati koristi Povlašćeni proizvođač električne energije, kao rezultat dodele iz Konkursnog tenderskog procesa;
  - 1.3. **Maksimalna fiksna cena** – označava maksimalnu cenu koja se može dodeliti Privilegovanom proizvođaču električne energije kroz proces nadmetanja;
  - 1.4. **Organizovana tržišna cena**- označava cenu koja se utvrđuje na organizovanim tržištima kao rezultat ponude i potražnje;
  - 1.5. **Tržišna referentna cena** – označava cenu sata utvrđenu na Kosovskom organizovanom tržištu, dan ranije sa kojom Albanska energetska berza posluje. Ukoliko se cena organizovanog tržišta

na Kosovu ne može utvrditi jedan dan ranije, referentnu cenu tržišta će odrediti Regulator, podzakonskim aktima na osnovu metodologije za određivanje referentne cene. U slučaju da je referentna cena negativna, smatraće se nula za potrebe finansijskog izjednačavanja prema ugovoru za razliku;

- 1.6. **Referentna tržišna cena koju utvrđuje regulator** - da li je referentna cena izračunata na osnovu Metodologije za obračun referentne cene za energiju proizvedenu iz OIE“ br. 01/2020.
- 1.7. **Ugovor o razlici** – označava vrstu finansijski izjednačenog Ugovora o podršci gde se klizna premija, koja se sastoji od razlike između Referentne cene i Fiksne cene, izjednačava između Operatera obnovljive energije i Povlašćenog proizvođača. Ako je Referentna cena niža od Fiksne cene, Operater obnovljivih izvora energije plaća razliku Povlašćenom proizvođaču. Ako je Referentna cena viša od Fiksne cene, Povlašćeni proizvođač plaća razliku Operatoru obnovljive energije.
- 1.8. **Ugovor o podršci** – znači ugovor prema kojem se proizvođaču-korisniku odobrava podrška u okviru šeme podrške u obliku UKE, ugovora o premiji ili ugovora za razliku ili podsticajnu naknadu. Model za svaku vrstu ugovora o podršci sastavlja Operator obnovljive energije i objavljuje nakon odobrenja od strane Regulatora;
- 1.9. **Ugovor o premiji** – označava vrstu podrške kroz finansijsko izjednačavanje gde Operator obnovljivih izvora energije plaća fiksnu premiju na tržišnu cenu povlašćenom proizvođaču za električnu energiju koju proizvodi povlašćeni proizvođač.
- 1.10. **Ugovor o kupoprodaji električne energije (UKE)** – označava vrstu fizički izjednačenog Ugovora o podršci, gde Operator obnovljive energije kao imenovani primalac garantuje obaveznu kupovinu električne energije koju proizvodi Povlašćeni proizvođač po unapred određenoj ceni;
- 1.11. **Operater za obnovljivu energiju** - označava subjekat koji je određen da bude suprotna strana proizvođača obnovljive energije, koji imaju koristi od šeme podrške i odgovoran je za upravljanje Fondom podrške za obnovljivu energiju;
- 1.12. **Maksimalna fiksna premija** – označava maksimalni fiksni iznos iznad tržišne cene za dan unapred koji se može dodeliti Privilegovanom proizvođaču kroz proces konkurentnog nadmetanja na osnovu ugovora o premiji;
- 1.13. **Klizna premija** – znači razliku između garantovane otkupne cene i cene po kojoj je Privilegovani proizvođač prodao električnu energiju proizvedenu na lokalnoj berzi;
- 1.14. **Konkurentni tenderski proces** - označava transparentan, nediskriminatorski proces tendera koji predviđa učešće dovoljnog broja kompanija i gde se finansijska podrška dodeljuje na osnovu najuspešnijih ponuda koje su ponuđači predstavili u konkurentskom procesu;
- 1.15. **Proizvođač energije iz obnovljivih izvora** – označava fizičko ili pravno lice koje proizvodi energiju iz obnovljivih izvora energije;

- 1.16. **Privilegovani proizvođač** - označava svakog proizvođača obnovljive energije koji stiče korist od šeme podrške;
  - 1.17. **Regulator** – označava Kancelariju energetskeg regulatora Republike Kosovo, osnovanu kao nezavisna agencija prema Zakonu o energetskeg regulatoru;
  - 1.18. **Šema podrške** - označava svaki instrument, šemu ili mehanizam koji primenjuje Republika Kosovo, koji promoviše korišćenje energije iz obnovljivih izvora smanjenjem cene te energije, garantovanjem cene po kojoj se može prodati, ili povećanjem obima ove energije koja se kupuje, uključujući, ali ne ograničavajući se na, investicionu pomoć, poreske olakšice ili odbitke, povraćaj poreza, kao i šeme direktne podrške cenama, uključujući podsticajne naknade i klizna ili fiksna plaćanja premija;
  - 1.19. **Maksimalna naknada za podsticaj** - označava maksimalnu zagarantovanu cenu koja se može dodeliti Privilegovanom proizvođaču kroz proces konkurentnog nadmetanja uz naknadu za podsticaj.
2. Ostali izrazi korišćeni u ovom pravilu imaju isto značenje kao i Zakon o energetskeg regulatoru, Zakon o energetici, Zakon o električnoj energiji i drugi primenljivi zakoni na Kosovu.

Član 3

Glavni principi

1. Regulator će definisati principe za maksimalnu fiksnu premiju, maksimalnu fiksnu cenu i maksimalnu podsticajnu naknadu u procesu nadmetanja.
  - 1.1. Maksimalna fiksna premija se koristi kada proces nadmetanja koristi ugovor o premiji kroz fiksnu premiju.
  - 1.2. Fiksna maksimalna cena se koristi kada proces konkurentnog licitiranja koristi ugovor o fiksnoj maksimalnoj ceni.
  - 1.3. Maksimalna podsticajna naknada se koristi kada se u procesu nadmetanja koristi mehanizam podsticajne naknade.
  - 1.4. Ponude koje premašuju maksimalnu fiksnu premiju, maksimalnu fiksnu cenu i maksimalnu podsticajnu naknadu biće isključene iz procesa nadmetanja.
2. Regulator će imati za cilj da postavi maksimalnu fiksnu premiju, maksimalnu fiksnu cenu i maksimalnu podsticajnu tarifu na nivou koji omogućava dovoljnu konkurenciju u okviru procesa konkurentnog nadmetanja i ograničava prekomerne koristi za Privilegovanog proizvođača tako što će obezbediti da se dovoljan kapacitet može ugovoriti.
3. Regulator će uzeti u obzir trajanje ugovora o podršci, definisanih za konkretnu aukciju, kako bi odredio maksimalnu fiksnu premiju, maksimalnu fiksnu cenu i maksimalnu podsticajnu naknadu.

4. Prilikom utvrđivanja maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade, Regulator će se pozvati, ali nije vezan ili ograničen na:
  - 4.1. Neophodne podatke za procenu cene za relevantni proces;
  - 4.2. Prethodni obim i troškovi iz prethodnih sličnih projekata obnovljive energije i šema podrške na Kosovu i drugim zemljama u Evropi, uzimajući u obzir sličnosti i razlike između projekata;
  - 4.3. Rezultati prethodnih šema podrške obnovljivim izvorima energije;
  - 4.4. Istorijske podatke o tržištu električne energije na Kosovu i u drugim zemljama Evrope;
  - 4.5. Buduće projekcije tržišta električne energije na Kosovu i drugim zemljama u Evropi; i
  - 4.6. Podatke i proračune bilo kog konkretnog projekta.

Član 4

Alternative za analizu i utvrđivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne naknade za podsticaj

1. Regulator može da koristi, ali nije ograničen na, jednu ili kombinaciju sledećih alternativa za postavljanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne naknade za podsticaj:
  - 1.1. Utvrđivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade kroz referentnu cenu koju utvrđuje regulator;
  - 1.2. Utvrđivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade koristeći cenu utvrđenu kroz prethodni proces nadmetanja za istu tehnologiju obnovljivih resursa; i,
  - 1.3. Utvrđivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne tarife kroz metodologiju nivelisane cene električne energije (LCOE).
2. RUE može da prilagodi maksimalnu fiksnu premiju, maksimalnu fiksnu cenu i maksimalnu podsticajnu naknadu koja proizilazi iz alternativa navedenih u članu 4, stav 1, na osnovu rezultata iz prethodnog projekta Šeme podrške, stručnog znanja i regionalnog iskustva.

Član 5

Određivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade prema referentnoj tržišnoj ceni koju utvrđuje regulator

1. Maksimalna fiksna premija, maksimalna fiksna cena i maksimalna podsticajna naknada postavljena na referentnu cenu koju je odredio Regulator uzimaju u obzir podatke iz prošlosti kako bi se procenili izbegnuti troškovi koji su rezultat projekta.

- 1.1. Regulator će koristiti „Metodologiju za obračun referentne cene za energiju proizvedenu iz OIE“ br. 01/2020, kako bi odredio maksimalnu fiksnu premiju, maksimalnu fiksnu cenu i maksimalnu podsticajnu naknadu kroz ovu alternativu.
  - 1.2. Za procenu referentne cene prema ovom članu regulator može da koristi podatke iz prethodne godine ili prosek prethodnih godina.
  - 1.3. Za konkurentne šeme sa specifičnim tehnologijama, Regulator može koristiti profile proizvodnje električne energije specifične za projekat na satnoj osnovi. Proizvodnja električne energije uzeće u obzir sve gubitke do mernog mesta.
  - 1.4. Za tehnološko neutralne konkurentne šeme, Regulator će koristiti istorijske prosečne tržišne referentne cene na godišnjem nivou.
2. Maksimalna fiksna premija postavljena ovom alternativom je postavljena na 0 (nula), pošto Referentna cena predstavlja tržišnu cenu pomešanu prema osnovu zasluga.

Član 6

Određivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade koristeći cenu utvrđenu u prethodnom postupku nadmetanja

1. Regulator može koristiti ovu alternativu kada se uslovi trenutnog procesa nadmetanja ne razlikuju značajno od prethodnog procesa nadmetanja. Ovo uključuje:
  - 1.1. Slične tehnologije procesa nadmetanja;
  - 1.2. Doprinosi Vlade Kosova (kao što je korišćenje zemljišta, priključak na mrežu, itd.);
  - 1.3. Trajanje ugovora o podršci;
  - 1.4. Vlasništvo nad objektom nakon isteka Ugovora o podršci;
  - 1.5. Veličina i složenost projekta;
  - 1.6. Geografske uslove i vremenske prilike;
  - 1.7. Troškove tehnologije, materijala i rada.
2. Regulator će koristiti cenu utvrđenu u prethodnom postupku nadmetanja, uz višak kapaciteta od najmanje 50% ciljnog kapaciteta prethodnog procesa nadmetanja.
  - 2.1. Ako prethodni proces nadmetanja nije doveo do prekoračenja kapaciteta od 50%, onda Regulator može da koristi maksimalnu fiksnu premiju, maksimalnu fiksnu cenu i maksimalnu podsticajnu naknadu iz najnovijeg konkurentskog procesa koji ispunjava ovaj uslov.

Član 7

Određivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade kroz metodologiju nivelizovanih troškova električne energije (Levelized Cost of Electricity - LCOE)

1. Regulator će kroz ovu alternativu proceniti sve troškove koji se odnose na planirani projekat, period izgradnje i trajanje Ugovora o podršci projektu. Ovo može uključivati, ali nije ograničeno na:
  - 1.1. Troškove tehnologije;
  - 1.2. Troškove rada i održavanja;
  - 1.3. Troškove inženjeringa, nabavke i izgradnje (uključujući troškove transporta tehnologije);
  - 1.4. Troškove mrežnog povezivanja i naknade za korišćenje mreže;
  - 1.5. Razuman povraćaj ulaganja, uzimajući u obzir nivo rizika;
  - 1.6. Troškove finansiranja i kapitalne troškove (dug, kapital);
  - 1.7. Primenljive troškove balansiranja;
  - 1.8. Cenu zemljišta;
  - 1.9. Troškove razgradnje (ako je primenljivo); i,
  - 1.10. Sve primenljive naknade, opterećenja i poreze.
2. Regulator svoju procenu može zasnivati na podacima iz sličnih realizovanih projekata.
3. Proizvodnja električne energije uzeće u obzir sve gubitke do mernog mesta.
4. Trajanje ugovora o podršci iz specifičnog procesa nadmetanja smatraće trajanje projekta za utvrđivanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade kroz LCOE alternativu.
5. Maksimalna fiksna premija uspostavljena sa alternativom Nivelisanih troškova energije proceniće sve troškove koji se primenjuju na projekat i isključiće procenjene finansijske prihode za električnu energiju koju proizvođač proda na tržištu.
  - 5.1. Regulator može da koristi prognoze ili prethodne podatke o tržišnim cenama kako bi procenio očekivane prihode od električne energije koja se prodaje na tržištu.
6. Maksimalna fiksna cena i maksimalna podsticajna naknada biće postavljeni na LCOE kao rezultat ove kalkulacije.
7. Metoda za izračunavanje maksimalne fiksne premije, maksimalne fiksne cene i maksimalne podsticajne naknade putem LCOE metode je opisana u članu 8.

GLAVA II

METODOLOGIJA ZA IZRAČUNAVANJE MAKSIMALNE FIKSNE PREMIJE I MAKSIMALNE FIKSNE CENE

Član 8

Metoda izračunavanja putem metodologije nivelizovanih troškova električne energije (LCOE)

1. Maksimalna fiksna premija ustanovljena kroz LCOE alternativu primenjuje sledeću jednačinu:

$$\text{Maksimalna fiksna premija} = LCOE_p$$

$$LCOE_p = \frac{\text{Ukupni troškovi projekta} - \text{Prihodi od tržišta}}{\text{Ukupna proizvodnja (output) projekta}}$$

$$\text{Ukupni troškovi projekta} = \sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}$$

$$\text{Prihodi od tržišta} = \sum_{t=1}^n \frac{P_t \times E_t}{(1+r)^t}$$

$$\text{Ukupna proizvodnja projekta} = \sum_{t=1}^n \frac{E_t}{(1+r)^t}$$

$$LCOE_p = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{C_t - (P_t \times E_t)}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{E_t}{(1+r)^t}}$$

Gde:

$LCOE_p$	Nivelisani trošak električne energije, za postavljanje maksimalne fiksne premije;
C_t	Troškovi/rashodi u godini t (uključujući, ali ne ograničavajući se na troškove pomenute u članu 6. stav 1. ove metodologije), nastaju tokom izgradnje i tokom perioda Ugovora o podršci;
E_t	Električna energija proizvedena na mernom mestu u godini t,;
P_t	Procenjena prosečna cena električne energije na tržištu, u godini t;
r	Diskontna stopa;
n	Trajanje ugovora o podršci, dodeljenog određenoj aukciji.

2. Maksimalna fiksna cena i maksimalna podsticajna tarifa, utvrđene prema LCOE alternativom, primenjuju sledeću jednačinu:

$$\text{Maksimalna podsticajna/fiksna cena} = LCOE_S$$

$$LCOE_S = \frac{\text{Ukupni troškovi projekta}}{\text{Ukupna proizvodnja projekta}}$$

$$\text{Ukupni troškovi projekta} = \sum_{t=1}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}$$

$$\text{Ukupna proizvodnja} = \sum_{t=1}^n \frac{E_t}{(1+r)^t}$$

$$LCOE_S = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{I_t + O_t + \dots}{(1+r)^t}}{\sum_{t=1}^n \frac{E_t}{(1+r)^t}}$$

Gde:

$LCOE_S$ Nivelisani trošak električne energije za određivanje maksimalne podsticajne tarife/maksimalne fiksne cene;

C_t Troškovi/rashodi u godini t (uključujući, ali ne ograničavajući se na, troškove navedene u članu 6. stav 1. ove metodologije), nastaju tokom izgradnje i tokom perioda Ugovora o podršci;

E_t Električna energija proizvedena na mernom mestu u godini t;

r Diskontna stopa;

n Trajanje ugovora o podršci koji je dodeljen određenoj aukciji.

GLAVA V

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 9

Modifikacija

1. Regulator ima pravo da promeni ili modifikuje bilo koju odredbu ove Metodologije.
2. Procedure za promenu ili modifikovanje ove Metodologije biće iste kao i za njeno odobrenje.

Član 10

Tumačenje

U slučaju nejasnoća u vezi sa odredbama ove Metodologije, Odbor će dati objašnjenja.

Član 11
Stupanje na snagu

Ova Metodologija stupa na snagu nakon odobrenja od strane Regulatornog odbora za energetiku i biće objavljena na zvaničnom sajtu Regulatora.

Odbor RUE:

_____
Ymer Fejzullahu, predsjedavajući

_____
Lutfije Dervishi, član

_____
Gani Buçaj, član

_____
Arta Qorolli, član

_____
Adnan Preniqi, član